

Paul-ḡum Tuyuutai Philippi-aḡmiunun

1 ¹Uvaḡa Paul aḡlaqatiqaqtuḡa Timothy-mik, uvagukaasiin savautriplunuk Christ Jesus-mik. Tuyuqtuḡa uumiḡa iluqaitnun ukpiqsriuanun Jesus Christ-mik Philippi-miittuanun, taputiplugich qauk-ḡiḡruat ikayuqtitlu taamani. ²Uvvatuq Agaayyutim Aapagikkapta suli Jesus Christ savautikkamnuk iḡuaqquḡtillaḡniḡḡlisi suli tutqiksillusi.

Paul-ḡum Agaayyutigai Aḡliqiruksrat Tuyuutmiinik

³Iḡiqsruutipayaaqapsi Agaayyutiga quyaraḡigiga ⁴⁻⁵akuqtuiḡiqsi tusaayugaamik savaaqatitlugu ilipsitni suli ilipsigun tusaqqaḡaḡa-taḡapsitniḡḡlaan. Taatnaḡuḡa quviasullapiaqtuḡa iḡiqsruutrikama ilipsitnik. ⁶Nalupqiginiḡlapiḡigiga una, Agaayyutim aullaḡniikkani ilipsitni naatkisigaa aḡḡiḡksraḡanunaglaan Jesus Christ. ⁷Piqpagillapiḡipsi. Nalaunḡaruamik quviasuutiqaḡumiḡaqtuḡa nalupqiginiḡlusiḡu, atakkii ikayuḡipsitḡa isiqtauḡamniḡu uqapsaaḡutriḡamniḡu uqaqsittaḡviḡmi tusaayugaaḡiksuum ilumutuuruḡuḡhanik. Piqtigiplugu ikayuutiḡiqsi uvamnik akuqtuqasiutirusi Agaayyutim piḡiutaanik. ⁸Agaayyutim iḡisi-maga qanutun kimmutiqallapiḡiḡa ilipsitnik, ilumun piqpagigipsi Jesus Christ piqpaksripmatun ilipsitnik. ⁹⁻¹⁰Uvva iḡiqsruutigipsi piqpaksritmuqplusi kaḡiqsiaḡisaiḡniḡaqtuḡa Agaayyun. Piksraḡtaaqagumuusri nakuuniqsrauruamik. Taatna pigupsi ipqiḡniḡaqtusi patchisaiḡlusiḡu Jesus Christ aḡḡiqpan. ¹¹Uvvasuliuna pitḡaniḡiksi ilumutuullapiaqhuni nakuuruḡa savaaksraḡ, Jesus Christ kisimi pitḡapkakkaḡa, iḡuichaasiin kamaksruaqsiḡu suli naḡaaqsiḡu Agaayyun.

Iḡuutiḡ Christ-ḡuruḡ

¹²Aniqatiumaḡ, iḡisimatquḡipsi uumiḡa, atuumaruat uvamnun isiq-taunḡaḡma siamittitkaat tusaayugaaḡiksuaḡ. ¹³Iluqatiḡ ḡuḡyuuḡtaḡ Caesar-m atlatlu iḡuich maaniittuat iḡisimagaat isiqsiviḡmiḡiḡa Christ-mik savautriḡḡapkun. ¹⁴Aasiisuli isiqsiviḡmiḡiḡma iḡuḡiatluktuat aniqatiutka

tuniqsimalipsaaqtitkai Ataniġmun. Taatnaqhutiŋ taluqsraitmuksaiñaqtut uqaġiħksraŋagun Agaayyutim iqsiniġillaapiaqhutiŋlu. ¹⁵Aatai, ilisimagitka ilaŋisa quliaqtuaqaħhat Christ-mik atakkii killuġigaatŋa suli uqaalaplutiŋlu. Aglaan atlat quliaqtuaġigaat Christ iħuatluħksraŋatnun iħuich. ¹⁶Taapkuali quliaqtuaġigaat Christ piqpagipluŋa, atakkii ilisimagaat Atanguruamun tuħlukkaħiġa uqaġitquplugu tusaayugaallautaq. ¹⁷Atlatli iħuich siq-ħakutiqaqtut, atakkii quliaqtuaġikamitruŋ Christ ipqiŋġitchut aglaan killuġipluŋa isumaplutiŋ iħuillaquqtitchukkuŋa isiqtauħamni. ¹⁸Suŋitchuq. Ipqitkisiŋŋaan naagaqaa siqħakutaugisiŋŋaan taatnaunniħ quliaqtuaġigaat Christ. Taamna kamanallapiaqtuq. Quviatchallapiaġaŋa taavruma. ¹⁹Aa, quyatuħiġisiruŋa. Ilisimagiga injqsruutriħapsigun uvammik suli Irrusrian Jesus Christ-ŋum ikayuutaagun isiqsiviŋmiħ anitqihksraġa. ²⁰Niġiugaqallapiaqkuŋa suraġaħipayaapkun qapiqpaŋapkaġumiħaitchiġa Christ, pitħlukugu uqaqsittaagviksraġa tikitpan. Sumipayaq, suvaluk pakma, uqaġuktuŋa Christ-kun taluqsrautaighuŋa suli kamaksruquġiġa iħuŋun Christ uvapkun, iħuutuħiġuma naagaqaa tuquġisiħiġuma. ²¹Atakkii, iħuuguma Christ-ŋuruq, aasiħ tuquġuma quviatchakkisiruŋa. ²²Iħuuniaqtuħiġuma savautipsaatlukkisiġiġa Christ. Aglaan nalugiga nalliaknik piksraqtaaqahksraġa. ²³Qanuġviiqsuŋa, Unitchukkaluġiġa manna nuna piqatauluŋaasiħ Christ-mi, taamnaasriħ nakuġitlukkaġaġaluġiġa. ²⁴Aglaan ilitħuġiġiġa ilipsitħun inuġitilaagasu. ²⁵Nalupqiginiħluġu ilisimagiga iħuuniapsaaġuraallaħksraġa iluqapsitħi, taatnaqkuŋa ikayutlasigipsi ukpiqsriħiqsi nakuqsitluuraquplugu quviasuutigitluqaqsiħmiluġu. ²⁶Atakkii iħuutluuraġuma suli utiġvigitqilgiħiħiġupsu nangautiksraqaġiksi Christ Jesus suli quyyatigilugu.

²⁷Supayaaq atuumaniaqtuqunniħ, uvluġaġikpan iħuuniaġumau-si kamagiġumiħaqsilugu tusaayugaallautam Christ-kun pitqutaa. Utlakkumiħaġniġupsu naagaqaa uħasikkisiħiġuma tusaayumagiġa atipiaġataqħusri iħuutillaapsitħik atausriq sivuniġiplugu una. Tusaayumapmiġiġa qanutun sakuuktilaaqsi piqutigilugu ukpiqsriħiq kaŋiqaqtuq tusaayugaagiksuami. ²⁸Tusaasukkiġaptuuq uumiksripsitħun iqsipkaŋiħiqsi. Taavrumuuna ilitħuġiġiġa atakiitkaqsiiħitŋi aglaan ilipsi annaumaliqsi. Agaayyutim ititkisigaa taamna. ²⁹Agaayyutim iħuaqqu-tiġaasi ukpiqsritħasipluħi Christ-mik suli nagliksaatħasipluħi piqutigiplugu. ³⁰Iluqata aŋuyaqatiġiħksisimarugut. Ilisimagiksi taamna, atakkii qiħiġiksi qanuq nagliksaaħiġa qaŋiqsuami suli tusaaplugu nagliksaaħiġasuħi pakmapakunniħ.

Christ Atchiksipkakkauruq suli Kamanaqsipkakkauruq

2 ¹Uvvaasiħ akuqtuirusi uqaħiħiħ sayyiqsigikkaŋitħiħ ukpiqsriħipsi naagaqaa uqaħiħiħ araaqtuqtigikkaŋitħiħ ilipsitħiħ. Aasiħ nakuuruq

il̄isimaruni Ipq̄itchuamun Irrutchimun atausriṅṅuḥaptiknik suli piq̄paksrit̄la-siḥaptiknik iḥuacqūtrit̄lasih̄aptikniglu avatmun. ² Iḷumun, quviatchaktitkaaṅa atausriṅṅuḥapsi. Isummatiq̄aḡupsi atautchimik suli piq̄pakkutigupsi avatmun kinilitkisirusi atautchimun. ³ Uq̄aviutiq̄asunaḡasi ilipsit̄nik suli inillaktasunaḡasi kamaṅaq̄siḥlugusi atlaniṅ, aḡlaan isummatigilugich atlat kamaṅatluglugich ilipsit̄niṅ. ⁴ Ilipsit̄niḥiṅnaq̄ piṅṅaktaaḡaḡniasunaḡasi aḡlaantuuq̄ atlanun.

⁵ Isumalusi Christ Jesus isumapmatun.

⁶ Jesus Agaayyutauruq̄.

Aḡlaan kimmutiqaṅitchuq̄ atrin̄uniḡuni Agaayyutmi.

⁷ Naagaunniṅ q̄utchigvigigaluakkani suksraallakkaa suuḡiḷḷapiaqhuni iṅmiṅun.

Ilaa anirūq̄ nunamun atriqaqhuni iṅuṅmik.

⁸ Atchiksit̄ḷḷapiaqhuni iṅmiṅun iṅupayaaniṅ an̄iḡniḡaaunniṅ tuq̄liḡ— tavrakii tuquruq̄ atriliutiḷḷuni savvaḡukt̄it̄un sann̄iḡutami!

⁹ Taavrumuunnaḡuḡu Agaayyutim kamaṅaq̄sipkaḡaa aasiṅ aatchuḡuḡu at̄iḡmik kamaṅatluḡtuamik atipayaaniṅ.

¹⁰ Iluq̄atiṅ Agaayyutim iṅiqt̄aṅiṅ kamaksruḡniḡaḡat Jesus itkisiṅṅaḡmiṅ q̄ilaṅmi nunamiḷu suli tuq̄usimagaluṅṅaḡmiṅ.

¹¹ Iluq̄atiṅsuli q̄uliaḡiniḡaḡat Jesus Christ kisimi atanguniḷuḡu. Taatnaq̄patruṅ Agaayyun Apauruq̄ naḡaḡtauniaḡtuq̄.

Ukpiqs̄riruat Ittut Qaumaton Nunam Iṅuiṅun

¹² Iḷauramaaṅ, tupigisuuluḡniḡipsit̄ṅa sivuani piq̄ataukama. Pakmaasiṅ uṅasikkaluṅṅaḡma ilipsit̄niṅ tupigit̄q̄iḷḷaṅniḡaḡsit̄ṅa. Uvluḡaḡikpan sakuukt̄uiṅaḡusi taluqs̄riḥikun sivuuq̄atiḡaḡusi iṅuusit̄chi annautrauruat iṅuutq̄usiaṅatitun anniqs̄uḥiks̄rapsit̄ṅunaglaan, ¹³ atakkii Agaayyun sayyiq̄suq̄-tigigiksi piyummasiq̄husi suli savakkumasiq̄husiḷu quyalikk̄auliks̄raḡmiṅun.

¹⁴ Suraḡaḥipayaapsigun uq̄ap̄iḷusunaḡasi naagaqaa q̄apiqt̄ail̄isunaḡasi.

¹⁵⁻¹⁶ Ilipsiḷi patchisait̄chumuusi Agaayyutim q̄itunḡaḡiliutikk̄aṅasi, iṅuuniaḡhusi akunḡatni qaayuḡniq̄iruatlu killuliq̄iruatlu ittuami taaqt̄uatun.

Uvluḡirraaḡikmatun q̄ilaṅmi iṅuuniaḡumuusi akunḡatni iṅuich q̄uliaḡta-ḡutilugich ilin̄ich Agaayyutim uq̄aḥiṅiḡ iṅuupk̄ait̄laruanik. Taatnaḡupsi quyasiḡisur̄ṅa piq̄ut̄igilusi Christ aḡiq̄pan, il̄isimagiga sakuuḥiḡma imaiḷaaḡuni iṅiḷḷha. ¹⁷ Aḡlaan, tuq̄q̄tauḡisiḡaluaṅṅaḡmaunniṅ quyaḥiṅauruṅa. Uvvasuli quviasuq̄atigigipsi iluq̄asi aatchuut̄igikk̄apsigun uvamnun ukpiqs̄riḥikun, atakkii aatchuq̄apsit̄ṅa inuḡikk̄amn̄ik taatnatun savaut̄riḷḷapiaqt̄usi Agaayyutmik.

¹⁸ Taatnaḡluḡu ilipsipsuuq̄ quyayumuusi quviasuq̄atigilun̄alu.

Timothy-lu Epaphroditus-lu

¹⁹ Atanḡuruakun tuyuḡiyumaaqs̄igiga qilamipayaḡ Timothy ilipsit̄ṅun. Aasiṅ ut̄igumiṅaḡniḡpan quviatchakt̄inniḡaḡaṅa uq̄autiaqs̄ikpan̄a q̄anuq̄

iñuuniałłapsitñik Agaayyutikun. ²⁰Atakkii piitchuŋa atrinjanik ilaan qaunakkiagiksirsapsitñik. ²¹Iluqatinj atlat isumaaluutigigaat sułiksraq-tin, ilinich suqutiksriŋitmiut tusaayugaallautamik Christ-kun. ²²Aglaan Timothy ilitchuġianiksimagiksi tunŋavigiplugu ilaa, atakkii ilaan iluq-nauġvigiplugu quliaqtuqałłi tusaayugaagiksuamik atriplugu iġñiq ikayuiruaq aapamiñik. ²³Taatnamik tuyuġiħiñaaġuġiga qilamillapiaq ilitchuġianikkuma qanuq uqaqsittałłamni inillakpatŋa. ²⁴Aglaan tun-ŋavigillapiaġiga Agaayyun uvamnik qilamipayaaq tikiħiñaaġuħiksraġa Philippi-mun.

²⁵Utiqtitaksraġigiga Epaphroditus tuyuġigaluakkaqsi ikayuqupluŋa inuqsriłłamni. Ilaalu uvaŋalu aniqatigiiksillapiaqtuguk savaqatigiikhunuk akilłiliqsuqługich uumiksirit Agaayyutmik. ²⁶Aipkatqiaqsiiga aisuliqmipman ilipsitñun sulı iħuıłlıuġutigiplugu tusałiqsi atniġ-ñaaġniplugu. ²⁷Atniġñallapiaqmıplunılu tuquqayallapiaqhuni. Aglaan Agaayyutim nagligiplugu sayyıtqikkaa, ilaa naglıksripmatun uvamnik. Taatnaqługu tuquniġumi ilanayaġaa alianniħiġa pakma. ²⁸Taatnamik qilamipayaaq ilaa aipkaġukkaluagıga. Utıtqıktan ilipsitñun ilaan quviatchaktinnayaġaasi aasiıñ iħuıłlıħiġa uqıġlipsaaġayalġitchuq. ²⁹Taatnaġlugu paġlayumagiksi quviasuutıgillapiaġlugu Agaayyutikun. Kamakkutiqaġlugich iñuıch ilaatun ittuat, ³⁰atakkii sugıngıqługu iñuıł-ħi savakhuni uvamnun tuquqqayaqhuniunniıñ. Savautıgaasi ikayuqłuŋa ilipsi piyumiñaisapsitñik.

Iłumun Nalaunġarualıq

3 ¹Aqullıulugu, ilauramaaŋ, uqautıgisukkaġa una: Quviasuutıgısiuŋ Atanġuruuaq Agaayyun. Alġaqsruutinġulıġumiñaitchipsi tamatkuniŋa tuyuutimnik ilipsitñun sıvuani, atakkii tusaatqılġitchupsıuŋ annaumapkaġaasi. Itnauvva: ²qaunakkiagıgıtchi tamatkunakŋa iñuŋniñ piġiıtchuaniñ sıqupsıħiñaaqtuaniñ timimik qıpmısun ilıplu-gich. Ilinich ilısautrıraqtut nalunaitŋutaqaqtuksraunıplısi timıpsitñi qıtunġaġılıutıpkagıkkupsı Agaayyutmun. ³Aglaan uvagut iłumun qıtunġaġıllapiaġaatıgıt Agaayyutim pisıgısrıŋaqnagu timıvut nalunaitŋutchiġñılugich. Agaayyuvıgıgıput Agaayyun ilaan irrusianik ikayuqtilıqhuta sulı nanġaġıgıput Christ Jesus iñuugutıqaqtıchırıuaq nutaamik. Ukpıqsrıyumiñaitchugıt qaaħiñakun annautıniagñılu-ta. ⁴Aglaan uqaviutıgıtpatruŋ annıqsulıqtıŋ tupıksrıłutıŋ qaaħiñakun tavra uqaviutıgıtıllukkayaġıga, itna, ⁵nalunaitŋutchıkkauruŋa tıvraq-ługich Jew-ŋuruat atııraġıħat tallımat piŋasut uvlut atuumanıkmata. Israel-aanullapiaqtuŋa aniłıpkun, iñuguqatapluŋa Benjamin-naġmiuni, auga avuıłaaq Hebrew-pıaġataq. Tupıksrıruŋa tillısipayaanjıtñik Jew-ŋuruat malıġutaksraŋata Pharısee-ŋupluŋa. ⁶Pıyummatıqaqpaitıluŋa

ihuiiqtitchirunjaunniin ukpiqtuanjuranik. Inuk nalaunjaruaahinapman tupigilugich maligutaksrat kia-unniin patchisigiyumiñaitkaa. 7 Suragalipayaatka kamanallapiagaaluqtuatunniin uvamni sivuani—pakmapak ayaligitka atakkii anniqsuliksravnun tunjavigisukkiga Christ kisan. 8-9 Ilumun ayaktuiñaligitka. Supayaat tamatkua sapluhiñagaatna ilitchugihiksrananiin Christ Jesus-nun. Pakma ilitchugisullapiagiga ilaa Atanigiliutihiksranagun. Suapayaaqsuli isummatigiliutigiga sumun atuğumiñaitlugu pakmaaglaan inugitlukkiga piqahiksrağa Christ-mik piqasiutiluna ilaani. Tavrakjaaglaan isumatiginaiqsunja uvamnik nalaunjasiyumiñagluna sivugaani Agaayyutim tupigiuraahihñaglugu maligutaksrana, aglaan tunjavigiliutigiga Christ kisan anniqsuqtiksrağa. 10 Pakma ilitchugisukkiga Christ sulii sanña anipkairuaq ilaanik tuquhigmiin, sulii nagliksaagtitaluna ilaatun, tuquyumaluna ilaatun. 11 Nalupqiginitchiga inuuhiga Christ-kun anitqikkisipluna tuquhigmiin.

Aqpaqsruhiq Akimasaqtuni

12 Uqautigiyumiñaitchiga atriliutianiñiluna Christ-mi naagaqaa ataramik inuutlasiluna Christ-tupiağataq. Aglaan sakuuktunjasuli Christ-tun ilisañagukluna inuuniağumiñaqsiplunajalu ilaatun. 13 Ilauramaan, ilisimaruna taatnaiñisilaamniskuli. Atausiq pisullapiagiga, piiguğuklugu itchuuhiga aglaan ilisukluna Christ qanuq itqkpana. 14 Christ-nun ilitchugipkagaana qanuq piqasiutihiksrapkun inmigun. Atriplugu aqpaqsruqtuaq sakuullapiaghuni piññaaktaaksrağmiñun uvanaptuuq sakuullapiagmiuna ilisukluna ilaatun. Agaayyutim inmiñik tuquğaana taatna inuuniaqupluna. 15 Iluqata naujaniksamaruaguut ukpiqsrihiptigun piqasiutipluta Christ-mi taatnaptuuq isummatiqagta atautchimik Christ-kun. Aglaantuuq atlakun isummatiqagupsi Agaayyutim kanjipsipkağisigaasi taavrumiña. 16 Pakma una inuqnaqtuq. Sivutmuktuinaqta piqatigilugu Christ aullağvigianikkaptigun.

17 Ilauramaan, inuuniağitchi inuuniağaptun ilisaagağusi tamakunakna maligutchiruanin inuuniağamnisk. 18 Atakkii piqaqtuq atlanik maligutchisunitchuanik Christ-mik—uqautigianikkamnisk ilipsitñun aasiin alianniuqtitluna isummatigiqsikapkich—akililiiqsuiruat Christ-nun tuquhanik. Piqasiutiniuraqmiñatiñlu ilaanun. 19 Timitiñ aanguağiliutiplugich agaayyutitun. Kamagiliutiplugichunniiñ savaatiñ kanjugiraksrağaluatiñ, aasiin aulliqsaanatni uvlut piqatauyumiñaitchut Agaayyutim atakkii isummatigihñaqługu inuuniağitñ maani nunami. 20 Aglaan iluqaptiknun atlaullapiagtuq. Isummatigirağigikput Agaayyun nayuqtigiplugu, niğugaqaqhuta anniqsuutrimik kisianiñ ilaaniñ, aasiin taamna anniqsuutri ittuq ataniq Jesus Christ. 21 Ilaan simmigişigai sayaitchuatu tuqurağaqtuatu timivut atriliutilugich inmi kamanaqtuamun

tuquyumiñaitchuamun timimiñun. Taatnağumiñallapiaqmipłuniļu atakkii aňalatchipłuni supayaanik tavra piuq.

4 ¹İlauramaaň nakuagillapiağıpsi suli inuğıplugu piqatauñksrağa ilipsitñi. Quviatchaktitkipsitña suli piqpagnapiaqtusi uvamnun. Taatnaqhusi napammaağıgitchi Atanikun itqağılugu qanutun uvamnun piqpağıiqsi.

Alğaqsruutit

²Uqautisukkikka ađnak atiqaqtuak Evodia-mik suli Syntyche-mik: Nutaami iñuulıǵmi Christ-kun qanaağumiñaitłutik suli ilannağıiksit-qikhutik. ³İlannamaaň tuniqsimaplutin, iniqmigikpiñ ikayuquplugik taapkuak ađnak savaaqaqtuak sakuukhutik siamitchiñiaqhutik tusaayugaağıksuamik piqatigipluňa sulipsuuq Clement-lu savaqatitkalu; Agaayyutim itqağıgai iluqaisa atqich aglausimaruat makpiğaañiñun iñuulhum.

⁴Nipliutigianiksimmakkağa sivuani nipliutigitqilgitchiga, itna, Quviasuutigisiuň ataramik iñuuluǵısi Christ-mi. ⁵Ki, iñuich ilit-chuğılitruň Christ ilipsitñi iluaqutriñapsigun iluqaitñun iñunun inımuğañiñapsigunlu. Ataniq Agaayyun qanittuq ilipsitñi. ⁶Taatnağusi isumaaluutiqağumiñaitchusi sumik, aglaan iniqsruutigilhiñaqsiuň. Uvva, iniqsruñapsitñi uqutilugu Agaayyun inuğikkapsitñik suli quyalugu ataramik kiggusiaqaqapsi. ⁷Agaayyutim tutqiksitkisigai isummatisi atakkii taamna qinuiñnaq kamanatluktuanuruq kañiqsiğimñ. Agaayyutim uummatisi qinuisaaqtitkisigai isumatuiñaqtillusi Christ-mik tunnağupsi ilaani supayaakun.

⁸Aqulliuplugu, isummatigigupsiuň ilumutuuruuq kamañaqtuaǵlu nalaunjaruaǵlu ipqitchuaǵlu iluaqnaqtuaǵlu, suli isummatigigupsigich nakuuruat atlani, suli itqağılugu quyasuglugu Agaayyun nanğaǵlugu-lu, tavra tutqikkisirusi Agaayyutmi. ⁹Uvamniñ ilisaaqaqtusi Christ-mik akuqtuağıplugu ilaa iñuulipsitñun, tusaaplugu suli qinıqługu qanuq tunnağıga Atanğuruami supayaatigun. İlisimagupsiuň ilaa minguiqsiagvi-gilugulu uvaptun, Agaayyun qinuiqsitchiruaq uvaptiknik nayuutigisiruq ilipsitñi.

Quyyatit Aatchuutitigun

¹⁰Quviasullapiaqtuňa ikayutqikapsitña ikayuqqaqłuňa sivuani. Taatnaqługu nanğağukkiga Ataniq. İlumun ikayuanikkaluagipsitña aasiñ ilitchuğıgiga piviqanğıǵısi ikayuiñksrapsitñik uvamnik taimakñaaglaan. ¹¹Uqutiginıtıkiga taamna pisigilugu inuqsriuǵıga. İlitchuňa pisuiqsimaatlasripluňa piqagisiñnağma anjruamik naagaqaa mikirua-mik. ¹²İlisimagiga iñuuniaǵıq inuqsriuqłuňa naagaqaa susuksiinıtıluňa.

Ilitchuḡipmigiga iñuuniałiq ukpiqsriłikun susuksiinjitkuma naagaqaa niḡisukkuma. ¹³Iñuuniałhiñauruḡa supayaakun ikayuqsigłuḡa Christ-mik saḡḡisipkairuamik ukpiqsriłimnik.

¹⁴Naagasuli iłuaqquutigipsitḡa ikayuḡuḡa iłuiłliułłamni. ¹⁵Iłauramaaḡ Phillipi-mi, iłisimallapiaḡiksi quliaqtuałiga tusaayugaallautamik Macedonia-mi tavrakñaasiñ aullautiplugu atlanun nunaaqqiñun. Taavapkunani uvluni kisipsi ukpiqtuaḡuruasi qaitchirusi maninḡik uvamnun. Quyyatigigiga taamna. ¹⁶Thessalonica-miitnama tuyuqtusi inuḡikkamnik akulaiḡuḡu. ¹⁷Uvvaasiñ niḡiungilłapiaqtuḡa atlanik aatchuusiaksramnik ilipsitñiñ. Aglaan niḡiugigigiga Agaayyutmun piłiusiaqalıksrapsitñik iłuaqquutriłłapsigun uvamnik. ¹⁸Iłisimatquplusi akuqtuḡitka tuyuutipayaasi Epaphroditus-kun. Inuqsranḡilłapiaqtuḡa sumik. Aatchuutigikkasi uvamnun iłumun aatchuutigigisi Agaayyutmun. Agaayyutim quyaginiaḡaa taamna. ¹⁹Aasiñ Agaayyutigikkaḡma qaitchigisigaasi iñugiaksiłłapiaḡlugu supayaamik inuḡikkapsitñik Jesus Christ-kun. ²⁰Agaayyutvut Aapauruaḡ kamagikkauli taimuḡaaglaan. Taatnatuḡ.

Paḡlasuiqsaḡutit

²¹Nayaḡḡaḡitkaguḡuq iluqaisa ukpiqsriuat iñuuqatauruat Christ-mi, taatnatuntuuq ukpiqtuat nayuqtima tuyuḡaasi nayaḡḡamik. ²²Iluqatiḡ ukpiqsriuat tuyuqmigaasi nayaḡḡamik pitłukhutiḡ tamatkua Caesar-m savaktai ittuat.

²³Jesus Christ-ḡum iłuaqquataa nayuutiyumauḡ iluqapsitñi.